

Bijlage bij het verslag van de tijdelijke commissie GRECO-rapport

Belangrijkste conclusies en aanbevelingen

Algemene opmerkingen

1. De commissie is van oordeel dat er een gezamenlijk belang van de leden bestaat bij de reputatie van de Eerste Kamer (paragraaf 3).
2. De commissie is van oordeel dat er inzake het waarborgen van integriteit een primaire verantwoordelijkheid op de individuele leden rust. Daarnaast kunnen op verschillende niveaus aanvullende waarborgen worden gecreëerd, waarbij de commissie niet wil suggereren dat er een hiërarchische relatie bestaat tussen die niveaus. Aanvullende waarborgen zijn mogelijk op het niveau van de fracties, op het niveau van het College van Senioren, op het niveau van de Eerste Kamer (bijvoorbeeld door een bepaling in het Reglement van Orde) of op het niveau van de wet of de Grondwet. Van geval tot geval moet worden bezien of naast de primaire verantwoordelijkheid van het individuele lid aanvullende waarborgen wenselijk zijn, en zo ja, op welk niveau (paragraaf 3).

GRECO-aanbeveling 1 (vaststellen gedragscode)

3. De commissie beveelt de Eerste Kamer aan een apart hoofdstuk in het Reglement van Orde op te nemen over integriteit en daarin de hierna onder de punten 6, 8, 9, 10 en 11 genoemde bepalingen op te nemen (paragraaf 4).
4. De commissie beveelt de fracties aan te inventariseren welke afspraken zij met betrekking tot integriteit hebben gemaakt, te beoordelen of deze binnen de fractie voldoende kenbaar zijn en te bezien of deze leidraden aanvulling behoeven. De commissie beveelt de fracties tevens aan om de eigen afspraken over integriteit schriftelijk vast te leggen en deze kenbaar te laten zijn voor leden, opvolgende leden en partijorganen evenals, door middel van publicatie, voor het algemeen publiek. De commissie realiseert zich dat de fracties hier een eigen afweging maken (paragraaf 4).
5. De commissie beveelt aan dat het onderwerp integriteit iedere zittingsperiode structureel tenminste eenmaal in het College van Senioren aan de orde wordt gesteld teneinde ervaringen uit te wisselen en knelpunten aan de orde te stellen (paragraaf 4).

Belangenconflicten

6. De commissie beveelt de Eerste Kamer aan een bepaling in het Reglement van Orde op te nemen inhoudende dat de leden zich rekenschap geven van de belangen die zij anders dan als lid van de Kamer hebben en ervoor waken dat deze belangen niet leiden tot het op oneigenlijke wijze uitoefenen van hun functie (paragraaf 4.1).
7. De commissie beveelt - in aanvulling op de vorige aanbeveling - de fracties aan te bezien welke leidraad met betrekking tot belangenconflicten (met name woordvoerderschap-

pen en lidmaatschappen van commissies) zij hebben en te beoordelen of deze leidraad aanvulling behoeft (paragraaf 4.1).

Giften en andere voordelen

8. De commissie beveelt de Eerste Kamer aan een bepaling over het registreren van geschenken die leden in hun hoedanigheid als lid van de Kamer ontvangen in het Reglement van Orde van de Eerste Kamer op te nemen (paragraaf 4.2).

9. De commissie beveelt de Eerste Kamer aan een bepaling over het registreren van buitenlandse reizen door leden op uitnodiging en voor rekening van derden in het Reglement van Orde van de Eerste Kamer op te nemen. In uitzonderlijke gevallen kunnen leden uit veiligheidsoverwegingen afzien van het melden van hun reizen (paragraaf 4.2).

Nevenfuncties

10. De commissie beveelt de Eerste Kamer aan een bepaling over het openbaar maken van nevenfuncties - in de praktijk: hoofdfuncties en andere functies naast het Kamerlidmaatschap - in het Reglement van Orde op te nemen, ter aanvulling van de wettelijke verplichting daartoe. De door de commissie voorgestelde bepaling houdt in dat leden een korte beschrijving van hun werkzaamheden en van de organisatie waarvoor zij werkzaam zijn geven (tenzij zo'n beschrijving overbodig is), en in het geval van advieswerk tevens de sector waarvoor zij adviseren noemen (paragraaf 4.3/paragraaf 5).

Misbruik van en omgaan met (vertrouwelijke) informatie

11. De commissie beveelt de Eerste Kamer aan een aantal bepalingen over besloten vergaderingen, omgang met vertrouwelijke stukken en schending van de geheimhouding in het Reglement van Orde op te nemen (paragraaf 4.4).

Contacten met derden, zoals lobbyisten

12. De commissie heeft kennisgenomen van het bestaan van een lobbyistenregister bij de Tweede Kamer, maar ziet geen aanleiding het voor de Eerste Kamer over te nemen (paragraaf 4.5).

13. De commissie ziet geen reden voor te stellen dat de mogelijkheden voor oud-senatoren om bepaalde functies te bekleden worden beperkt. Voor dergelijke "post-employment restrictions" bestaat geen noodzaak (paragraaf 4.5).

GRECO-aanbeveling 2 (openbaarmakingsverplichtingen)

14. De commissie vindt het te ver gaan de openbaarmakingsverplichtingen uit te breiden met informatie over echtgenoten en afhankelijke familieleden. Dergelijke verplichtingen

passen beter bij ambten die, zoals ministers en staatssecretarissen, tot de uitvoerende macht behoren en concrete beslissingen nemen in specifieke gevallen (paragraaf 5).

GRECO-aanbeveling 3 (toezicht en handhaving)

15. De commissie beveelt de individuele leden en de fracties aan integriteitskwesties eerst intra- en intercollegiaal te behandelen, en in laatste instantie, bij zeer serieuze kwesties, door bespreking in het College van Senioren. Tussen het fractieniveau en het benaderen van het College van Senioren in kan de Voorzitter een adviserende rol spelen (paragraaf 6).

16. De commissie beveelt het College van Senioren aan bij de periodieke bespreking van het onderwerp integriteit (zie punt 5) specifiek het systeem van toezicht op en handhaving van de integriteitsregels te beoordelen (paragraaf 6).

GRECO-aanbeveling 4 (awareness)

17. De commissie beveelt de Eerste Kamer aan de geldende wet- en regelgeving, in het bijzonder artikel 3b van de Wet vergoedingen leden Eerste Kamer (inzake de openbaarmaking van nevenfuncties) niet alleen aan het begin, maar ook halverwege de zittingsperiode van de Kamer onder de aandacht van de leden te brengen (paragraaf 7).

18. De commissie beveelt de Eerste Kamer aan de leden tenminste ieder half jaar door middel van een bericht van de Voorzitter of de Griffier te vragen de informatie over hun nevenfuncties te actualiseren (paragraaf 7).

19. De commissie beveelt de Eerste Kamer aan na het aantreden van een nieuwe Eerste Kamer een introductiebijeenkomst te organiseren over integriteit (paragraaf 7).